

DR.10 IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOGA RADA ¹		
PODACI O DOKTORANDU / DOKTORANDICI		
Ime i prezime doktoranda / doktorandice:	Mr.sc. Sanda Kapetanović	
Matični broj doktoranda / doktorandice:		
OPĆI PODACI O STUDIJU		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Doktorski studij Pravne znanosti	
Naziv partnerske institucije (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Naziv upisanog doktorskog studija na partnerskoj instituciji (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Područje / polje / grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti/Pravo/Financijsko pravo	
PODACI O DOKTORSKOM RADU		
Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
Naslov doktorskoga rada:	Na jeziku pisanja rada	Pretporez u funkciji ostvarenja načela neutralnosti u kontekstu poreza na dodanu vrijednost
	Na hrvatskom	Pretporez u funkciji ostvarenja načela neutralnosti u kontekstu poreza na dodanu vrijednost
	Na engleskom	Input Tax in the Function of Implementing the Principal of Neutrality in the Context of Value Added Tax
MENTOR(I)		
	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
Mentor:	Prof. dr. sc. Sonja Cindori	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Mentor:		
POVJERENSTVO ZA OCJENU DOKTORSKOGA RADA		
Imenovano povjerenstvo za ocjenu doktorskoga rada ² :	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
	1.. Izv. prof. dr. sc. Jasna Bogovac	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	2..Doc. dr. sc. Irena Klemenčić	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH

¹ Ispunjeni obrazac DR.10 poslati u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisan, u nadležnu referadu.

Obrazac popunjava predsjednik Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada.

² 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	3..Izv. prof. dr. sc. Ana Dujmović	Sveučilište u Mostaru Pravni fakultet, B i H
	4..	
	5..	
	6..	
	7..	
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:	Sjednica Vijeća od 23.9.2026. točka _____	
OCJENA DOKTORSKOGA RADA		
Oblik pisanja rada:	☒ znanstvena monografija ☐ skandinavski model ☐ umjetnički rad	
Rad se ocjenjuje:	☒ prvi put	☐ nakon dorade
Doktorski rad treba:	☒ prihvatiti ☐ doraditi ☐ odbiti	
Obrazloženje prethodno navedenog mišljenja (uz navođenje izvornog znanstvenog ili umjetničkog doprinosa i novog otkrića):		
Doktorski rad pod naslovom „Pretporez u funkciji ostvarenja načela neutralnosti u kontekstu poreza na dodanu vrijednost“ obrađuje ostvarenje načela neutralnosti poreza na dodanu vrijednost (PDV) vezano za odbitak pretporeza u kontekstu europskog poreznog prava, odredbi Direktive Vijeća 2006/112/EZ, prakse Suda Europske unije (EU) i drugih relevantnih smjernica i pravnih propisa. Problematika ostvarenja načela neutralnosti PDV-a, odnosno rizika njegovog narušavanja kroz odbitak pretporeza, prijenos porezne obveze i izuzeća od PDV-a iznimno je značajna u borbi protiv prijevара u sustavu PDV-a u europskom kontekstu s izravnim fiskalnim posljedicama za države članice. Odabrani cilj istraživanja analize pravnog temelja neutralnosti PDV-a, kroz pravo na odbitak pretporeza i sudsku praksu usmjeren na predmet znanstvenog istraživanja – porezni položaj isporuke nekretnina u kontekstu optiranja i odbitka pretporeza mehanizmom <i>reverse charge</i>, u potpunosti je opravdan i primjeren razini doktorskog znanstvenog istraživanja. Rad se sastoji od sedam poglavlja: uvod; porezna neutralnost u kontekstu poreza na dodanu vrijednost; porez na dodanu vrijednost-koncept pretporeza; relevantne presude Europskog suda pravde; borba protiv prijevара u sustavu poreza na dodanu vrijednost; zaključak te popis literature na ukupno 184 stranice. U teorijskom dijelu rada provedena je normativna analiza ostvarenja načela neutralnosti PDV-a vezano za odbitak pretporeza u kontekstu europskog poreznog prava, odredbi Direktive Vijeća 2006/112/EZ, prakse Suda EU-a i drugih relevantnih smjernica i pravnih propisa. Prvi dio istraživanja odnosi se na koncept porezne neutralnosti kao općeg načela europskog poreznog prava. Budući da neutralnost oporezivanja predstavlja standard kojem fiskalne vlasti trebaju težiti, analizirani su i različiti stavovi o konceptu neutralnosti, od onih prema kojem porezni sustav ne smije biti iskrivljen do onih koji ne priznaju nemogućnost uspostave neutralnog poreza u modernom društvu. Isto tako analizirano je i pitanje je li koncept porezne neutralnosti adekvatno specificiran za analizu učinkovitosti		

međunarodnih poreznih sustava do onih koji se zalažu za primjenu koncepta koherentnosti kako bi se pomirili zahtjevi neutralnosti s teritorijalnim ograničenjima ovlasti oporezivanja. Temeljem navedenih stavova u radu postavlja se i pitanje koje nameće praksa: kojim poreznim odredbama se postiže neutralnost, a posljedično i idealan porezni sustav? Odgovor se daje analizom izvora primarnog i sekundarnog prava EU-a koja omogućuje uvid u pravnu osnovu načela neutralnosti u oporezivanju i uspostavu kompromisa između zahtjeva za jedinstvenim pravom EU-a, kao i većom zaštitom nacionalnih pravnih propisa. Naglašavajući zahtjeve načela neutralnosti kroz praksu Suda EU-a, poput potpunog oslobođenja poduzetnika za plaćanjem PDV-a na ulazne transakcije i neutralnog učinka PDV-a na konkurentske mogućnosti poduzetnika, konstatira se višeznačnost pravnog temelja neutralnosti kao neto-svefaznog poreza na promet. Ovi zahtjevi vezani su za pravo na odbitak pretporeza sadržanim u Direktivi Vijeća 2006/112/EZ te zahtjev neutralnosti s načelom jednakosti. S tim u vezi, analizirana je uloga neutralnosti u sudskom tumačenju izuzeća PDV-a primjenom načela fiskalne neutralnosti ili strogog tumačenja prilikom donošenja presuda. Na koncu je argumentirana uvjerljivost standarda za pariranje kršenju načela neutralnosti. Provedena analiza potkrijepljena je relevantnom znanstvenom literaturom i normativnim izvorima.

U središnjem dijelu rada, temeljem provedene teorijske i normativne analize neutralnosti PDV-a, postavljen je cilj istraživanja: utvrđivanje osnovnih postulata neutralnosti PDV-a kroz pravo na odbitak pretporeza te rizici njegovog kršenja. Analogno tome definiran je premet znanstvenog istraživanja poreznog položaja isporuke nekretnina u kontekstu prava izbora za oporezivanje (optiranja) i odbitka pretporeza postupkom prijenosa porezne obveze (*reverse charge*). Budući da je odbitak pretporeza podložan prijevarama mehanizam *reverse charge* je osnovni instrument za njihovo suzbijanje. Pristupnica je u istraživanju induktivnom metodom provela komparativnu analizu poreznog položaja isporuke nekretnina u svih 27 država članica sa akcentom primjene uvjeta i kriterija iz članka 12. stavka 2. Direktive Vijeća 2006/112/EZ glede primjene izuzeća na isporuke građevina i njihovih dijelova i zemljišta na kojem se nalaze, odnosno vremenskog razdoblja za primjenu izuzeća nakon prve uporabe, prava izbora za oporezivanje i prijenosa porezne obveze. Slijedom toga, pristupnica posebno razmatra istraživačka pitanja u odnosu na mogućnosti utvrđivanja granica do kojih se PDV smatra neutralnim; mogućnosti narušavanja načela neutralnosti i jednakog tretmana; može li se PDV smatrati samo *de jure neutralnim* ili je on to i *de facto* kao i na mogućnosti preciznijeg određivanja uvjeta i kriterija sprječavanja PDV prijevara unutar nacionalnih odredbi i Direktive Vijeća 2006/112/EZ. Pritom dokazuje da formalno jednaka primjena poreznih pravila ne mora uvijek dovesti i do stvarno neutralnog poreznog učinka i argumentirano utvrđuje granicu do koje se PDV može smatrati neutralnim.

Izvorni znanstveni doprinosi jasno se očituje u povezivanju načela neutralnosti PDV-a i prava na odbitak pretporeza s poreznim položajem isporuke nekretnina sagledavanjem postojećih normativnih rješenja u nacionalnim zakonodavstvima svih država članica EU-a. Vrednovanjem rezultata istraživanja i postojećih odredbi zakonodavstva i sudske prakse EU-a pristupnica zaključuje postojanje nejednakog tretmana i narušavanja neutralnosti PDV-a zbog nepostojanja međuovisnosti između korištenja odbitka pretporeza mehanizmom *reverse charge* pri kupnji nekretnine i ostvarenih isporuka, odnosno učinaka od gospodarske djelatnosti kupljene nekretnine, kao i nepostojanja izravne i neposredne veze između ulaznih i izlaznih transakcija. U odnosu na navedeno zaključuje da PDV nije *de facto neutralan*.

Posebna vrijednost izvornog doprinosa doktorskog rada proizlazi iz prijedloga promjena normativnog okvira u dijelu pravne stečevine EU-a koji se odnose na preciznije uvjete i kriterije poreznog položaja isporuke nekretnina prilikom optiranja i prijenosa porezne obveze, poput duljeg roka za primjenu izuzeća prema vremenskom kriteriju od prve uporabe nekretnine iz članka 12. stavka 2. Direktive Vijeća 2006/112/EZ i uvjeta reciprociteta kod kupca nekretnine. Stoga se, temeljem rezultata analize u ovom doktorskome radu, kao doprinos stvarnoj neutralnosti PDV-a i smanjenju njegove zlorabe korištenjem odbitka pretporeza predlaže izmjena Direktive Vijeća 2006/112/EZ vezano za odredbu članka 12. stavka 2. koji treba biti obavezan, a ne opcionalan i posljedično relevantnih odredbi iste direktive kako bi države članice imale obvezu usklađenja svojih nacionalnih propisa.

Metodološki, rad se temelji na analitičkoj, normativnoj i komparativnoj metodi. Samo istraživanje provedeno je induktivnom metodom a potom je korištena dijalektička metoda odnosa odredbi Direktive Vijeća 2006/112/EZ i nacionalnih propisa. Struktura rada je

pregledna s jasnim stilom pisanja. Na koncu, doktorski rad predstavlja značajan znanstveni doprinos sprječavanju PDV prijevara i kršenju načela neutralnosti usklađivanjem pravne stečevine EU-a s nacionalnim propisima, pri čemu je pristupnica ispunila sve zahtjeve koji se postavljaju pred doktorski rad.

Mišljenje i prijedlog:

U radu su temeljito obrađeni teorijski, normativni i praktični aspekti problematike rada. Provedeno je sveobuhvatno i sustavno istraživanje sa jasnim i nedvojbenim odgovorima na istraživačka pitanja te su u potpunosti ostvareni postavljeni ciljevi rada. Slijedom toga proizišao je izvorni znanstveni doprinos s predloženim normativnim rješenjem usklađivanja pravne stečevine EU-a s nacionalnim propisima s ciljem sprječavanja zlorabe poreza na dodanu vrijednost i kršenja njegove neutralnosti. Slijedom navedenog Povjerenstvo donosi jednoglasno pozitivno mišljenje te predlaže Fakultetskom vijeću prihvatanje doktorskog rada i odobravanje prelaska u iduću fazu postupka – javnu obranu doktorskog rada.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu rada ima izdvojeno mišljenje):

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

Napomena (po potrebi)

Potpisi članova Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada ³ :	Ime i prezime, titula, ustanova, država	Potpis
	1. Izv. prof. dr. sc. Jasna Bogovac (predsjednik Povjerenstva)	
	2. Doc. dr. sc. Irena Klemencić	
	3. Izv. prof. dr. sc. Ana Dujmović	
	4..	
	5..	
	6..	
	7..	

³ 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

U Zagrebu, 19. listopada 2026
(mjesto i datum)